RAPPORT TA' KULL XAHREJN

RAPPORT NRU 14_3

MEJJU SA GUNJU 2014

1.1 Il-Kummissjoni Nazzjonali Persuni b'Diżabilita'

1.1.1 Il-Bord tal-Kummissjoni Nazzjonali Persuni b'Diżabilitá (KNPD) iltaqa' darbtejn matul dawn ix-xahrejn u ddiskuta dawn l-affarijiet:

- Parkegg riservat personalizzat
- Emendi fil-Ligi Opportunitajiet Indaqs
- Djar residenzjali fil-komunita
- Rigward id-disability allowance li tigi daqs il-paga minima ghal-persuni li ma' jistawx jahdmu.
- Dwar il-kaz fil-qorti bejn il-KNPD u l-MFA
- Dwar il-bidla fl-operat tal-KNPD

1.1.2 Il-Kumitat Konsultattiv tal-Persuni b'Diżabilitá Intellettwali tal-KNPD (KCC) għamel laqgħa li fiha ddiskuta l-pjan ta' ħidma għas-sena 2014.

1.1.3 Il-Kumitat Konsultattiv tal-Persuni b'Diżabilitá tal-KNPD (DPAC) għamel laqgħa li fiha ddiskuta r-regoli tal-proċedura ta' ħidma ta' dan il-Kumitat.

2. Ħidma Kontra d-Diskriminazzjoni

Waħda mir-rwoli l-aktar importanti tal-KNPD hi li tara li l-Liġi Opportunitajiet Indaqs (Persuni b'Diżabilita') 2000 qed tiġi mħarsa u implimentata.

F'dawn ix-xahrejn komplew id-diskussjonijiet sabiex tiġi ssimplifikata l-proċedura ta' vettjar ta' pjanti sottomessi lill-MEPA mingħajr ma jiġu kompromessi l-Linji Gwida *Access for All* maħruġa mill-KNPD.

Barra minn hekk, komplew il-laqgħat sabiex dawn il-Linji Gwida jiġu aċċetatti bħalha standards tal-MCCAA.

2.1 Il-ħidma sabiex tiġi mħarsa u implimentata din il-Liġi ssir primarjament mit-Taqsima tal-Liġi Opportunitajiet Indaqs (TLOI) fis-Segretarjat tal-KNPD. Din tirċievi u tinvestiga ilmenti ta' diskriminazzjoni kontra persuni b'diżabilita'. F'dawn ix-xahrejn, saru żewġ laqgħat tal-Bord tat-TLOI.

Tabella 2.1 Ilmenti ta' Diskriminazzjoni fuq Bażi ta' Diżabilita'

Qasam	Miftuhin	Maghluqa	Diskuss
Xoghol	3	7	-
Eduk	5	2	4
Access	13	3	10
Servizzi	21	43	5
Djar	-	2	-
Ass	-	-	-
Total	42	57	15

L-ilmenti prinċipali kienu kif ġej:

2.1.1 *Edukazzjoni*

Div tal-Eduk – Ilment li student li qed jaghmel PHD mhux qed jinghata l-akkomodazzjoni li talab. Diskuss

2.1.2 *Aċċessibilita' Fiżika*

- Ilment li l-entratura ta' din id-dar mhiex accessibbli. Il-KNPD hadmet mal-management u gie pprovdut l-access mehtieg. Maghluq

1. Park Towers Supermarket – Ilment li l-parkegg riservat ghall-persuni b'dizabilita' qieghed jintuza ghat-trolleys. Il-KNPD kitbet lill-management li mal-ewwel ha hsieb biex is-sitwazzjoni titranga. Maghluq.
2. – Ilmenti dwar l-access alternattiv ta'lifts 'ghall-uzu tal-persuni b'dizabilita'. Il-KNPD qed tahdem fuq din is-sitwazzjoni. Diskuss
3. – ilmenti li l-Fuel u Petrol station li kienet qed tigi nstallata l-Fgura kienet ser taghlaq il-passagg fuq il-bankina b'mod li persuni li juzaw il-w/chair ma jghaddux. Il-KNPD kitbet lil MEPA u management mal-ewwel ikkoopera bis-shieh biex l-access jigi zgurat. Maghluq.

2.1.3 *Servizzi*

1. Johns Group – Ilment li s-servizz biex wiehed juza taxi accessibbli huwa iktar ghali. Il-KNPD ghamlet laqgha mal-management biex tikkjarifika s-sitwazzjoni u inaghtat assikurazzjoni li l-prezz mhux ser ikun ghola minn taxi li mhix accessibbli. Maghluq

2.2 Il-KNPD tirċievi wkoll diversi rikjesti għal konsultazzjoni jew parir rigward sitwazzjoni diversi li jkunu jolqtu persuni b'diżabilità differenti. Ħafna drabi, il-persuni konċernati jkollhom bżonn parir dwar id-drittijiet tal-persuni b'diżabilità fis-sitwazzjonijiet partikolari kif ukoll dwar għand liema entità għandhom jirrikorru biex jieħdu s-servizz jew benefiċċju li jkollhom bżonn. F'dawn ix-xahrejn, il-ħidma ta' konsultazzjoni saret kif ġej.

Tabella 2.2 Konsultazzjonijiet dwar il-Qasam tal-Persuni b'Diżabilita'

QASAM	TOTAL	TOTAL S'ISSA
Impjieg	6	6
Edukazzjoni	2	2
Aċċess	8	8
Servizzi	13	13
Djar	3	3
Assigurazzjoni	3	3
Total	**35**	**35**

Talba minn omm li ghandha tifel b'dizabilita' li ghandu l-awtizmu u li bhalissa mhux imur skola minhabba li ma kienx qed jinghata sapport adekwat minhabba d-dizabilita' tieghu. Wara li giet mghotija l-informazzjoni mehtiega, giet inkuraggita wkoll li tikteb lill-KNPD jekk thoss li tixtieq issahhah it-talba taghha fic-cirkustanza ta' binha.

Tkompla jinghata sapport individwali b'mod regolari lil diversi persuni b'dizabilita' registrati mal-KNPD u li ghandhom bzonn diversi hiliet sabiex jimmassimizzaw l-indipendenza taghhom fis-socjeta'.

Uzu tar-Registru tal-persuni b'dizabilita'

Id-Dipartiment ghall-Istandards fil-Harsien Socjali (DSHS) talab lill-Kummissjoni Nazzjonali Persuni b'Dizabilita' sabiex tibghat materjal lill-persuni b'dizabilita' registrati mal-KNPD, li ghandhom eta' sa 59 sena u li tawna l-indirizz tal-email taghhom. Dan il-materjal kien jikkoncerna l-istudju li sar dwar l-Istandards fi djar residenzjali ghall-persuni b'dizabilita' u li konsultazzjoni pubblika kienet ser issir dwaru minn naha tal-Ministeru ghall-Familja u Solidarjeta' Socjali.

Kunsill Lokali talab lill-KNPD sabiex tibghat cirkulari lill-persuni b'dizabilita' registrati mal-KNPD u li joqoghdu fil-lokalita' rispettiva.

2.3 Minbarra x-xogħol li jsir permezz tat-TLOI, il-KNPD tagħmel ukoll Konsultazzjoni mal-MEPA sabiex tassigura li, skont il-Liġi Opportunitajiet Indaqs, bini li huwa għall-użu tal-pubbliku jkun aċċessibli għal kulħadd. Dan il-bini jkun ikkunsidrat aċċessibli jekk ikun magħmul skont il-linji gwida 'Access for All' li jinkisbu mill-websajt tal-KNPD www.knpd.org.

2.3.1 Il-KNPD tieħu ħsieb li jsir *ivvettjar ta' pjanti li jiġu sottomessi lill-MEPA* għall-permessi ta' bini ġdid jew bini li se jiġi renovat sostanzjalment. Statistika dwar il-ħidma ta' vvettjar li saret f'dawn ix-xahrejn tidher f'Tabella 2.3.1.

Tabella 2.3 Ivvettjar tal-Applikazzjonijiet tal-MEPA

Kemm Drabi Ġiet Ivvettjatha l-Applikazzjoni								
	Darba		**Darbtejn**		**Tlett Darbiet**		**Aktar Minn Tlett Darbiet**	
	Subtotal	Total s'issa	Subtotal	Total s'issa	Subtotal	Total s'issa	Subtotal	Total s'issa
Rakkomandat għall-approvazzjoni	24	67	30	90	16	38	10	21
Aktar informazzjoni mitluba	0	0	0	0	0	0	0	0
Mhux rakkomandat	71	216	28	60	8	18	2	8
Diskussjonijiet għaddejjin	0	2	0	1	0	0	0	0

2.3.2 Il-KNPD tagħmel ukoll *Spezzjoni tal-Bini* li għalih ikun intalab compliance certificate min-naħa tal-KNPD. L-ispezzjoni issir sabiex jiġi kkonfermat li dan sar skont il-linji gwida Access for All. Iċ-ċertifikat li toħroġ il-KNPD jindika jekk dan huwiex il-każ jew le.

Tabella 2.3.2 Spezzjoni ta' Bini għall-Compliance Certificate

	Sub-total	**Total sa issa**
Bini kkonfermat aċċessibbli	8	30
Bini kkonfermat mhux aċċessibli	7	19
Pendenti	0	

2.3.3 F'każijiet fejn ikun hemm xi diffikulta' biex bini jsir aċċessibli, jiġi applikat it-Test ta' X'Inhu Raġonevoli. Għal dan il-għan, *il-Bord tat-Test ta' X'Inhu Raġonevoli* jeżamina pjanti fejn jista' jkun hemm xi diffikulta'. Statistika dwar xogħol ta' dan il-Bord f'dawn ix-xahrejn tidher f'Tabella 2.3.3.

Tabella 2.3.3 Bord tat-Test ta' X'Inhu Raġonevoli

	Sub-total	**Total sa issa**
Talba kkunsidrata raġonevoli (b'kundizzjonijiet)	6	20
Talba mhux ikkunsidrata raġonevoli	2	6
Aktar informazzjoni mitluba	3	6
Rikjesta għal estensjoni tal-garanzija bankarja	0	1

2.3.4 Il-KNPD tivvettja ukoll pjanti ta' żvilupp li jkunu se jitressqu quddiem id-*Development Control Committee*. Ħidma f'dan ir-rigward twettqet kif jidher f'Tabella 2.3.4.

Tabella 2.3.4 Development Control Committee

	Sub-total	**Total sa issa**
Approvati	14	65
Mhux approvati	7	36
Aktar Informazzjoni mitluba	0	0
Approvati b'kundizzjoni	0	0

3. Żvilupp ta' *Policy*

Il-KNPD għandha r-rwol li tiżviluppa u tikkoordina ħidma fuq *policy* fil-qasam tad-diżabilita'. Dan tagħmlu billi tiżgura li kull programmi, miżuri, servizzi u inizjattivi tal-Gvern u l-aġenziji tiegħu li jolqtu il-qasam tal-persuni b'diżabilità jieħdu in kunsiderazzjoni d-drittijiet u l-ħtiġijiet tal-persuni b'diżabilita'. Hi taħdem ukoll biex tiżgura li jkun hemm koordinament bejn dawn l-entitajiet f'dan ir-rigward.

3.1 L-Edukazzjoni Inklussiva hu wieħed mill-aktar aspetti importanti tal-ħajja u l-KNPD kompliet tagħti kontribut qawwi f'dan is-settur matul dawn ix-xahrejn.

3.1.1 Il-KNPD ippartecipat f'intervista li qed issir fuq bazi nazzjonali biex issir studju fuq edukazzjoni inklussiva, dan hu studju li ha jdum ghaddej sena shieha. Din hija inizjattiva tal-Ministeru ta' l-Edukazzjoni.

3.2 Reserved Parking Personalizzat, saret laqgha mal-Ministru_tat-trasport l-Onorevoli Joe Mizzi, il-Perit Audrey Testa Ferrata De Noto (Direttur, TM), Cermen KNPD u Focal Point manager Emanuel Darmanin rigward il-parking "parking policy".

3.3 MEPA Saret laqgha ma' raprezentant tal-MEPA, Mr Ronnie Vella u Mr Richard Dimech mis-Segretarjat ghal-ipjanar u simplifikazzjoni rigward ic-cirkulari il-gdida iffirmata fis 27 ta' Marzu 2014 (2/14). F'dan il-meeting ukoll gie diskuss kif il-KNPD, is-Segretarjat u l-MEPA jistu itejbu l-hidma flimkien.

3.4 Saret laqgha mac-Chairperson tal-Housing, Ms Antoinette Vassallo fejn gie diskuss il-pjan kif il-KNPD u l-housing jistu jahdmu ahjar flimkien biex housing tal-Gvern issir izjed accessibli ghal-persuni b'dizabilita. Tkellimna wkoll kif il-KNPD u l-Awtorita tad-Djar jaghmlu "Agreement" flimkien.

3.5 Saret laqgha mas-Segretarjat ta' l-Anzjanita Attiva u Persuni b'Dizabilita rigward id-"Database" nazzjonali ta' persuni b'dizabilita, li mhux ha tkun obligatorja.

4. Servizzi Għal Ħajja Indipendenti

Sabiex tiżgura li persuni b'diżabilita' jkollhom kwalita' ta' ħajja aħjar u jkunu jistgħu jgħixu ħajja kemm jista' jkun indipendenti, il-KNPD toffri numru ta' servizzi mis-Segretarjat tagħha li tamministra hi direttament jew f'isem entita' oħra. Kull min japplika għal servizz amministrat mill-KNPD jitniżżel fir-Reġistru tal-Persuni b'Diżabilita', li statistika dwaru tiġi ppublikata fir-Rapport ta' Ħidma tal-KNPD, li jista' jitniżżel mill-websajt www.knpd.org.

4.1 Minn Jannar 2012, iċ-Ċentru għall-Ħajja Indipendenti Sonia Tanti (l-iSTILC) ġewwa Ħal-Far, li kien finanzjat mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali,beda jiffunzjona b'mod sħiħ. Dan iċ-Ċentru jinkorpora

- *Helpline*
- *Equipment Demonstration Unit*
- *Wheelchair and Seating Clinic*
- *Adaptive Driving Unit*
- *Adaptive Driving Motoring School*

Persuni b'diżabilità jistgħu jagħmlu użu tas-servizz tal-iSTILC fuq diversi livelli. Dawn jinkludu telefonati għal informazzjoni u pariri permezz tal-Helpline; assessjar inizjali; assessjar aktar dettaljat fl-iSTILC; u riferiment lill-ETC. L-assessjar isir minn terapisti mħarrġa apposta permezz ta' proġett iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew.

Delegazzjoni mill Polonja zaret l-iSTILC fejn giet imdawra mal-post ghal-izjed informazzjoni fuq is-servizzi li jinghataw min hemm.

F'dawn ix-xahrejn, l-użu tal-iSTILC kien kif indikat f'Tabella 4.1.

Tabella 4.1 Iċ-Ċentru għall-Ħajja Indipendenti Sonia Tanti

	Sub-Total	Total s'issa
Telefonati lill-*Helpline*	591	1543
Assessjar Inizjali	87	264
Assessjar dettaljat fl-iSTILC	44	152
Ressqu għat-test tal-liċenzja tas-sewqan	0	0
Riferiment lill-ETC	0	0

Tabella 4.1.1 Min għamel użu mill-iSTILC

Sess		
	Sub-Total	Total s'issa
Nisa	12	41
Rġiel	21	72
	33	**113**
Eta'		
	Sub-Total	Total s'issa
Taħt l-4 snin	4	6
Bejn 5 u 16	3	11
Bejn 17 u 30	7	31
Bejn 31 u 60	8	35
Aktar minn 60	11	30
	33	**113**

Tip ta' Diżabilita'		
Physical	31	107
Intellectual	12	38
Psychological	4	13
Visual	4	9
Hearing	1	4
	52	**171**
	Sub-Total	Total s'issa
Membri tal-Familja/ Ohrajn li hadu pariri dwar apparat assistive ghall-persuni b'dizabilita'	**11 (8 females and 3 males)**	**39 (28 females, 10 males)**

4.2 Il-Karta tal-Identita' Speċjali (KIS) tinħareġ għal persuni b'diżabilita' reġistrati mal-KNPD li jagħżlu li jkollhom din il-Karta. Meta persuna b'diżabilita' tiġi nieqsa, il-familjari tagħha jintalbu li jirritornaw il-KIS tagħha. Jekk ma jsirx dan, tinbagħat ittra bl-avukat. F'każ ta' KIS mitlufa, il-familjari jagħmlu affidavit.

Tabella 4.2 Il-Karta tal-Identita' Speċjali

	Sub-Total	Total s'issa
Applikazzjonijiet ġodda	312	984
KIS ġodda	197	616
Applikazzjonijiet li ma ġewx aċċettti	2	6
KIS imġedda	100	302
KIS ritornati	0	0
Dikjarazzjoni rigward KIS mitlufa	12	88
Ittra mill-avukat rigward ir-ritorn tal-KIS	0	14
Numru ta' persuni b'diżabilita' li għandhom KIS	0	0
Numru ta' KIS li skadew		12810

Tabella 4.2.2 turi is-sess, eta' u tip ta' diżabilita' ta' min ingħata l-KIS matul dawn ix-xahrejn.

Tabella 4.2.2 Min ingħata l-Karta tal-Identita' Speċjali

Sess		
	Sub-Total	Total s'issa
Nisa	112	325
Rġiel	85	291
Eta'		
	Sub-Total	Total s'issa
Taħt l-4 snin	5	26
Bejn 5 u 16	7	27
Bejn 17 u 30	8	22
Bejn 31 u 60	44	145
Aktar minn 60	133	396
Tip ta' Diżabilita'		
	Sub-Total	Total s'issa
Nuqqas fiżiku	171	532
Nuqqas intellettwali	23	89
Nuqqas psikoloġiku	21	68
Nuqqas ta' smigħ	17	38
Nuqqas ta' dawl	18	47
Nuqqas ieħor	1	4

4.3 Is-Servizz Għajnuniet Speċjali (SGħS) jipprovdi pariri u assistenza finanzjarja lil persuni b'diżabilita' biex dawn jixtru apparat assistiv li jgħinhom itejbu l-kwalita' tal-ħajja tagħhom. Fil-perjodu kopert minn dan ir-rapport, l-SGħS ġie amministrat kif indikat f'Tabella 4.3.

Tabella 4.3 Servizz Għajnuniet Speċjali

	Sub-total	**Total sa issa**
Applikazzjonijiet ġodda	38	145
Numru ta' benefiċċjari	24	84
Applikazzjonijiet mhux eliġibbli	5	16
Applikazzjonijiet mwaqqa'	0	1
Applikazzjonijiet fuq il-waiting list	9	43
Apparat ritornat u ridistribwit lil applikanti oħra	0	0
Apparat ieħor ritornat	1	1

*In-numru ta' persuni li bbenefikaw mill-SGħS matul dawn ix-xahrejn mhux eżatt daqs in-numru ta' applikanti minħabba li jkun hemm min ikun għadu ma ressaqx id-dokumenti kollha biex il-Bord ikun jista' jieħu deżiċjoni.

Tabelli 4.3.1 sa 4.3.3 jippreżentaw statistika rispettivament rigward l-għotjiet ta' flus li ngħataw f'dawn ix-xahrejn, l-etajiet ta' min ibbenefika minn dawn il-flus, u t-tip ta' apparat li ntxara.

Tabella 4.3.1 Għotjiet ta' Flus mill-SGħS

	Sub-total	**Total sa issa**
Flus mogħtija	€35,421.97	€78,359.42
Numru ta' benefiċċjari	46	100
Għotja medja	€770.04	€783.59

Tabella 4.3.2 Min ibbenfika mill-SGħS

Sess		
	Sub-Total	Total s'issa
Nisa	10	37
Rġiel	14	47
Eta'		
	Sub-Total	Total s'issa
Taħt l-4 snin	1	4
Bejn 5 u 16	7	17
Bejn 17 u 30	3	16
Bejn 31 u 60	8	31
Aktar minn 60	5	16
Tip ta' Diżabilita'		
	Sub-Total	Total s'issa
Nuqqas fiżiku	18	63
Nuqqas intellettwali	1	1
Nuqqas psikoloġiku	0	0
Nuqqas ta' smigħ	6	21
Nuqqas ta' dawl	0	0
Nuqqas ieħor	0	0

Tabella 4.3.4 Tip ta' Apparat li Nxtara Permezz tal-SGħS

	Sub-total	**Total sa issa**
Siġġijiet tar-roti u walking aids	7	31
Sodod u apparat biex toqgħod bilqiegħda	7	18
Iġjene Personali	1	2
Apparat biex tikkomunika	6	22
Apparat biex terfa'	2	6
Apparat ieħor	1	5

4.4 Ħlas Lura (Ekwivalenti għall-VAT) jingħata fuq apparat li hu għall-użu speċifiku tal-persuni b'diżabilita' u anke fuq kompjuters. Dettalji dwar kif ingħata ħlas lura f'dawn ix-xahrejn huma miġbura f'Tabella 4.4.

Tabella 4.4 Ħlas Lura fuq Apparat Speċifiku u fuq Kompjuters

	Sub-total	Total sa issa
Ħlas lura	€4,780.00	€1,797.30
Numru ta' benefiċċjari	35	11
Medja ta' ħlas lura	€136.57	€163.12

4.5 Il-Blue Sticker hu servizz li l-KNPD tamministra f'isem il-Kummissarju tal-Pulizija. Hi tagħmel rakkomandazzjonijiet lill-Kummissarju biex joħroġ il-Blue Sticker lil persuni li għandhom nuqqas sever ta' mobilita'. Għan-nom tal-Kummissarju tal-Pulizija, il-KNPD titlob li jiġu rritornati Blue Stickers ta' persuna b'diżabilita' li ġew nieqsa. Jekk il-Blue Sticker tibqa' ma tiġix ritornata, tinbagħat ittra mill-Kummissarju tal-Pulizija. F'każ li l-Blue Sticker tkun mitlufa, il-familjari jagħmlu affidavit. Matul il-perjodu kopert minn dan ir-rapport, xogħol f'dan ir-rigward sar kif jidher f'Tabella 4.5.

Tabella 4.5 Il-Blue Sticker

	Sub-total	Total sa issa
Applikazzjonijiet ġodda	338	1007
Rakkomandati - Permanenti - Temporanju	 101 27	 308 94
Applikazzjonijiet mhux rakommandati	6	28
Applikanti li ma attendewx għall-appuntament	3	25
Applikanti li talbu appuntament ġdid	17	51
Blue Stickers imġedda	120	385
Blue Stickers miżmuma	2	10
Blue Stickers ritornati	125	407
Affidavit rigward Blue Stickers mitlufa	2	7
Ittra mill-Kummissarju tal-Pulizija rigward ir-ritorn tal-Blue Stickers	0	1
Numru ta' Blue Stickers li qed jintużaw bħalissa		7654

Tabella 4.5.2 Min ingħata l-Blue Sticker

Sess	**Sub-Total**	**Total s'issa**
Nisa	121	366
Rġiel	127	421
Eta'	**Sub-Total**	**Total s'issa**
Taħt l-4 snin	5	13
Bejn 5 u 16	8	31
Bejn 17 u 30	19	55
Bejn 31 u 60	65	209
Aktar minn 60	151	479
Tip ta' Diżabilita'	**Sub-Total**	**Total s'issa**
Nuqqas fiżiku	229	725
Nuqqas intellettwali	28	93
Nuqqas psikoloġiku	14	55
Nuqqas ta' smigħ	16	30
Nuqqas ta' dawl	20	57
Nuqqas ieħor	0	2

4.5.1 Persuni li ma jingħatawx il-Blue Sticker jistgħu jappellaw mid-deċiżjoni permezz ta*l-Bord tal-Appell tal-Blue Sticker*, li hu mmexxi mill-KNPD u l-Kummissarju tal-Pulizija. Statistika dwar appelli li saru f'dawn ix-xahrejn tidher f'Tabella 4.5.1.

Tabella 4.5.1 Bord tal-Appell tal-Blue Sticker

	Sub-total	**Total sa issa**
Appelli ġodda	**11**	**21**
Konferma tal-ewwel deċiżjoni	**10**	**17**
L-ewwel deċiżjoni mibdula	**1**	**4**
Pendenti	**2**	

4.6 Il-Ministeru tal-Finanzi jagħti Eżenzjonji mill-Ħlas tal-Liċenzja tat-Triq u mill-Ħlas tat-Taxxa tar-Reġistrazzjoni fuq Vetturi. Il-KNPD tamministra dawn is-servizzi u tagħmel rakkomandazzjonjiet lill-Ministeru għal dawn iż-żewġ servizzi. Statistika dwarhom għal dawn ix-xahrejn tidher f'Tabelli 4.6.1 u 4.6.2 rispettivament.

Tabella 4.6.1 Eżenzjoni mill-Ħlas tal-Liċenzja tat-Triq

	Sub-total	**Total sa issa**
Applikazzjonijiet ġodda	64	195
Rakommandati	81	214
Mhux eliġibbli	9	21
Applikazzjoni mwaqqa’	3	9
Saqsew għal appuntament ġdid	9	19

Tabella 4.6.1a Min ingħata Eżenzjonji mill-Ħlas tal-Liċenzja tat-Triq

Sess		
	Sub-Total	Total s’issa
Nisa	22	62
Rġiel	59	152
Eta’		
	Sub-Total	Total s’issa
Taħt l-4 snin	0	0
Bejn 5 u 16	5	7
Bejn 17 u 30	10	23
Bejn 31 u 60	27	91
Aktar minn 60	39	93
Tip ta’ Diżabilita’		
	Sub-Total	Total s’issa
Nuqqas fiżiku	74	193
Nuqqas intellettwali	10	19
Nuqqas psikoloġiku	8	10
Nuqqas ta’ smigħ	3	15
Nuqqas ta’ dawl	2	11
Nuqqas ieħor	0	1

Tabella 4.6.2 Eżenzjonji mill-Ħlas tat-Taxxa tar-Reġistrazzjoni fuq Vetturi

	Sub-total	**Total sa issa**
Applikazzjonijiet ġodda	40	104
Rakommandati	43	112
Mhux eliġibbli	0	3
Applikazzjoni mwaqqa’	10	14
Saqsew għal appuntament ġdid	7	15

Dawn l-eżenzjonijiet joħorġu kif jidher f'Tabella 4.6.2a.

Tabella 4.6.2a Min ingħata Eżenzjoni mill-Ħlas tat-Taxxa tar-Reġistrazzjoni

Sess		
	Sub-Total	Total s'issa
Nisa	10	32
Rġiel	33	80
Eta'		
	Sub-Total	Total s'issa
Taħt l-4 snin	1	4
Bejn 5 u 16	6	10
Bejn 17 u 30	6	16
Bejn 31 u 60	12	45
Aktar minn 60	18	37
Tip ta' Diżabilita'		
	Sub-Total	Total s'issa
Nuqqas fiżiku	37	97
Nuqqas intellettwali	10	21
Nuqqas psikoloġiku	5	8
Nuqqas ta' smigħ	1	6
Nuqqas ta' dawl	0	4
Nuqqas ieħor	0	0

Tabella 4.6.2b Tipi ta' Vetturi Eżenti mit-Taxxa tar-Reġistrazzjoni

	Sub-total	**Total sa issa**
Karozza manwali	12	37
Karozza manwali modifikata	0	0
Karozza awtomatika	20	47
Karozza awtomatika modifikata	2	7
Vannijiet aċċessibli għas-siġġijiet tar-roti	9	21

4.6.3 Il-Ministeru tal-Finanzi, Ekonomija u Investiment waqqaf bord biex jikkunsidra talbiet għal eżenzjoni mill-ħlas tat-taxxa tar-reġistrazzjoni fuq vetturi u ħlas tal-liċenzja tat-triq. Dan il-bord jikkunsidra dawk it-talbiet minn persuni b'diżabilita' li minħabba ċirkustanzi eċċezzjonali ma jkunux jistgħu jiġu kkunsidrati skont il-linji gwida maħruġa mill-istess Ministeru. Dan il-Bord jagħmel ukoll rakkomandazzjonijiet rigward *policies* u proċeduri f'dan il-qasam. F'dawn ix-xahrejn dan il-Bord iltaqa' darba.

4.7 Transport Malta tieħu ħsieb talloka Reserved Parking u Keep Clear Bays quddiem id-djar ta' persuni li għandhom nuqqas ta' mobilita' sever ħafna. Persuni li ma jingħatawx dan is-servizz jistgħu jappellaw mid-deċiżjoni permezz tar-Review Panel li hu mmexxi mill-KNPD u Transport Malta.

Tabella 4.7 Reserved Parking u Keep Clear Bays Review Panel

	Sub-total	Total sa issa
Appelli ġodda	18	37
Konfermata l-ewwel deċiżjoni	12	22
L-ewwel deċiżjoni midbula	6	14
Ingħataw 'Keep Clear Bay'	1	1
Riferut għall-opinjoni tat-tabib	0	0
Pendenti		1

4.7.1 Il-KNPD kompliet bis-sehem tagħha fuq il-Bord tal-Parkeġġ Riservat, li jingħata lil persuni b'diżabilita fiżika severa għal quddiem ir-residenza tagħhom. Il-Bord huwa magħmul minn perit mit-Transport Malta li għandha wkoll ir-rwol ta' Chairperson fuq dan il-bord, tabib, persuna oħra mit-Transport Malta, rappreżentant mill-KNPD u rappreżentant mill-Local Council Association.

4.7.2 Saret laqgha flimkien mal-Kummisarju tal-Puluzija fejn gie diskuss l-infurzar tal-ligi fuq ir-"reserved parking" u l-abbuzi ta' "Blue Badges". Waqt din il-laqgha kien hemm prezenti Ms Antoinette Powell u Chair tal-KNPD.

5. Għarfien dwar l-Oqsma tad-Diżabilita'

Il-KNPD temmen bi sħiħ li minbarra servizzi lill-persuni b'diżabilita', xogħol fuq policy, miżuri u programmi favur il-persuni b'diżabilita', u l-implimentazzjoni tal-Liġi Opportunitajiet Indaqs, hu importanti wkoll li jiżdied l-għarfien dwar id-drittijiet u l-ħtiġijiet tal-persuni b'diżabilita' f'setturi differenti tas-soċjeta'.

5.1 Is-Sinjura Amy Camilleri Zahra u Cermen tal-KNPD, is-Sur Oliver Scicluna hargu lir-rekruti tal-puluzija fuq il-mudell socjali tad-dizabilita.

Tabella 5.1 Il-Programm tat-Taħriġ dwar l-Oqsma tad-Diżabilita'

Tip ta' Kors	Numru ta' Studenti
Impjegati tal-MCAST (ESF3.102)*	180
Numru totali ta' studenti ġodda	0

*dawn huma korsijiet li tkomplew mix-xahrejn ta' qabel

5.2 Iċ-Ċentru tar-Riżorsi Wenzu Dalli jinsab fis-Segretarjat tal-KNPD u hu miftuħ għall-pubbliku. Ir-riżorsi li kien hemm sal-aħħar ta' Frar 2012 kienu kif ġej.

Tabella 5.2 Riżorsi u Membri Ġodda taċ-Ċentru tar-Riżorsi Wenzu Dalli

	Sub-total	Total s'issa	Total Globali
Kotba	15	45	5438
Perjodiċi	4	20	579
CDs	0	0	69
DVDs	0	0	387 *
Membri	2	5	1541

Matul dawn ix-xahrejn, użu ta' dan iċ-Ċentru sar kif indikat f'Tabella 5.2.1.

Tabella 5.2.1 Self ta' Riżorsi miċ-Ċentru tar-Riżorsi Wenzu Dalli

	Sub-total	Total s'issa
Kotba	27	106
Perjodiċi	5	20
CDs	0	1
DVDs	0	0
Membri li użaw iċ-Ċentru	10	32

5.3 **ESF3.105 – Nippromwovu l-Inklużjoni Soċjali tal-Persuni b'Diżabilità li għandhom Imġiba Diffiċli Ħafna**

Matul ix-xahar ta' Mejju kompla x-xogħol relatat mal-*Policy*. Tlestew l-intervisti ma' diversi entitajiet li jagħtu servizz lill-persuni b'diżabilità b'imġiba diffiċli u saru wkoll żewġ *consultation workshops* f'Malta u ieħor f'Għawdex. Permezz ta' dawn l-inizzjattivi, ħarġu diversi temi li permezz tagħhom il-kuntrattur fassal linji gwida dwar ħidma ma' persuni b'diżabilità b'imġiba diffiċli.

Matul dan il-perjodu ġiet aġġudikata s-sejħa għal reklami t' għarfien dwar persuni b'diżabilità b'imġiba diffiċli. Din is-sejħa kienet maqsuma f'żewġ partijiet. L-ewwel parti kienet tikkonċerna l-produzzjoni tar-reklami u t-tieni parti x-xandir tar-reklami fuq ir-radju u t-televizzjoni. L-ewwel parti tas-sejħa ntrebħet minn *Reel 8 Productions* waqt li t-tieni parti ntrebħet minn *Media Coop*. Minnufih il-KNPD bidet taħdem maż-żewġ kuntratturi magħżula. Sal-aħħar ta' Ġunju tlestew ir-reklami u ġie bbukjat ix-xandir tagħhom li eventwalment għandu jsir f'Lulju. Sakemm ir-reklami kienu qed jinħadmu saret konsultazzjoni bejn il-KNPD u l-kuntrattur. Ukoll, il-KNPD iddiskutiet ir-reklami internament u ħadet ukoll l-opinjoni ta' nies involuti fis-settur.

Nhar l-Erbgħa 25 ta' Ġunju kienet organizzata l-konferenza tal-għeluq għall-Proġett ESF 3.105 ġewwa d-Dolmen Resort Hotel, il-Qawra. Għal din il-konferenza attendew aktar minn mitt persuna, fosthom ħaddiema li tħarġu bħala parti minn dal-proġett. Il-programm għal din il-konferenza tal-għeluq kien jinkludi diskorsi mill-Ministru Michael Farrugia, is-Segretarju Parlamentari Justyne Caruana, il-kelliem tal-Oppozizzjoni Stephen Spiteri u ċ-Chairperson tal-Alternattiva Demokratika Arnold Cassola. Waqt il-konferenza sar ukoll dikors ewlieni mill-Professur Anthony Osgood li kien involut fit-taħriġ, filwaqt li żewġ ħaddiema li ġew ttrenjati u persuna b'diżabilità li bbenefikat mit-taħriġ qasmu l-ersperjenzi tat-taħriġ tagħhom. Fl-aħħar tal-konferenza tqassmu ċ-ċertifikati lill-ħaddiema li temmew it-taħriġ b'suċċess.

6. Ħidma Oħra

6.1 ACCESS Disability Support Unit

Matul dawn ix-xahrejn L-ADSC ltaqa' darba biss il-Ħamis 12 ta' Gunju fejn ġie organizzat seminar biex iddiskutejna l-Guidelines il-ġodda li ser jiġu ppublikati dalwaqt.

6.2 Laqghat tal-Bord tal-Housing Authority – Skema għal Persuni b'Diżabilita

Il-KNPD tiġi rappreżentata fuq dan il-Bord. Matul dawn ix-xahrejn il-bord iltaqa darbtejn – fil-23 ta' Mejju u fl-20 ta' Ġunju, għalkemm jiena attendejt laqgħa waħda biss, dik ta' 23 ta' Mejju.

6.3 UNCRPD

Waqt dawn ix-xahrejn il-KNPD kompliet tagħti s-sehem tagħha fuq il-working group organizzat mid-DSWS dwar l-istandards għal djar residenzjali għal persuni b'diżabilita.

Mill-1 t'Ottubru l' hawn Il-KNPD bdiet tagħti l-kontribut tagħha ta' kull gimgħa fuq programm ta' radju fuq l-istazzjon RTK bl-isem Ugwali f'Kollox. Dan il-programm jitratta l-Konvenzjoni u ta' kull ġimgħa qed jiġi diskuss artiklu differenti mill-Kovenzjoni, flimkien mal-mistiedna. F'dawn ix-xahrejn saru 8 programmi. Il-Programm spiċċa fl-24 ta' Ġunju.

Fl-20 ta' Mejju kelli laqgħa ma s-Sur Manwel Darmanin, Manager fi ħdan il-Focal Point dwar il-Konvenzjoni fejn iddiskutejna r-rapport li kienet ħarġet il-KNPD fl-2013 dwar l-implimentazzjoni ta' l-istess Konvenzjoni.

Fit-30 ta' Mejju ġiet organizzata laqgħa ma' l-Onor. Chris Agius dwar l-isports u l-faċilitajiet ta' l-isport għal persuni b'dizabilita. Għal din il-laqgħa ġew mistiedna persuni b'dizabilita li jagħtu s-sehem tagħhom fil-qasam ta' l-isport u d-dizabilita.

Fit-30 ta' Ġunju attendejt għal seminar li ġie organizzat mill-Focal Point dwar il-Konvenzjoni.

6.4 Konferenzi jew Lagħat Oħra

Fis-16 ta' Mejju Ms Amy Camilleri Zahra flimkien ma Ms Alison Zammit iltqajna ma' rapprezentanti tal-Ministeru ta' Turizmu dwar progett ta' l-ESF li jixtieqx jaħdmu fuqu.

Fid-29 ta' Mejju il-KNPD kienet raprezentata waqt konferenza organizzata mill-NCPE fejn dak in-nhar il-KNPD inghatat ic-certifikat ta' l-Equality Mark b'mod formali.

Fis-6 ta’ Ġunju ġejna mistienda għal laqgħa ma’ rapprezentanti mill-Ministeru ta l-Ekonomija, Investiment u Intraprizi Zgħar. Din il-laqgħa kienet tirrigwarda l-Ligi dwar l-Intraprizi z-Zghar.

Fid-9 ta’ Gunju is-Sin Amy Camilleri Zahra attendiet laqgħa, flimkient mac-Chair KNPD, mac-Chair u Direttur ta’ l-V18. Waqt din il-laqgħa ġie diskuss l-izvillupi li qed isiru f’dan ir-rigward u l-partecipazzjoni tal-persuni b’dizabilita fl-attivitajiet li qed isiru lejn il-V18.

Fit-23 ta’ Ġunju saret laqgħa mal-membri ta’ l-OHSA dwar kaz partikolari li nġieb quddiem l-EOCU. Barra minnhekk ġiet diskussa wkoll il-liġi ta’ l-OHSA u l-proċedura li jagħmlu uzu minnha l-OHSA dwar kazijiet li jiġu mressqa lilhom.

F'dawn ix-xaghrejn il-KNPD giet rapprezentata fuq il-board tal-Malta Community Chest Fund ghal-darbtejn mic-Chair tal-KNPD.

Il-KNPD ippartecipat f'seminar organizzat mil-ETC rigward il-Politika Nazzjonali tax-xoghol.

Ic-Chair tal-KNPD iltaqa ma' xi organizzazjonijiet ta' persuni b'dizabilita fosthom id-Deaf Association, Equal Partners, GAVI, Dar il-Wens (residenza ghal-persuni b'dizabilita) u Dar il-Kaptan.

Il-KNPD kienet mistiedna biex tipparteci f'attivita organizzata mil-Equal Partners fejn niedu progett li hadmu fuqu persuni b'dizabilita stess, rigward informazzjoni fuq il-belt kapitali ta' Malta l-Belt Valletta.

Ic-Chair tal-KNPD ippartecipa f'seminar ta gurnata li kien rigward it-tfal.

Il-KNPD kienet mistiedna ghal-prezentazzjoni imtella mil-Agenzija Sapport fejn persuni b'dizabilita intelletwali wrew il-kapacitajiet artistici taghhom fuq il-palk. L-attivita kien jisimha "Talent Unmasked".

Il-KNPD ippartecipat f'seminar organizzat mil-FITA fejn Ms Antoinette Powell u ic-Chair tal-KNPD kienu prezenti. Waqt dan is-seminar kien hemm prezentazzjonijiet min delegazzjoni ta' organizzazjonijiet Polakki. Il-prezentazzjonijiet kienu rigward l-accessibilita fil-qasam tat-teknologija.

Ic-Chair tal-KNPD mexxa il-konsultazzjoni publika li saret rigward l-Standards ta' djar residenzjali.

Il-KNPD kienet mistiedna tkun prezenti esebizzjoni ta' l-arti b'risq il-Malta Guidedog Foundation gewwa San Anton, fejn ukoll kien hemm prezenti l-President ta' Malta, Marie Louise Coleiro Preca.

Il-KNPD kienet mistiedna tkun prezenti ghal-prezentazzjoni li saret ma' tfal mil-iskejjel maintstream flimkien ma studenti li jmorru San Miguel.

Il-KNPD attendiet flimkien mad-Deaf Association ghal-laqgha li kellhom mal-Ministru Michael Farrugia u s-Segretarju Parlamentari Justyne Caruana fejn gie diskuss il-futur ta' l-interpreti tal-lingwa tas-sinjali.

Il-KNPD kienet mistiedna tippartecipa f'attivita mtella min Special Olympics Malta u l-Puluzija fejn ukoll ic-Chair tal-KNPD ha sehem f'dibatitu li sar bejn persuni b'dizabilita u genituri li jghamlu parti min Special Olympics Malta.

Il-Ministru Michael Farrugia u s-Segretarju Parlamentari Justyne Caruana ghamlu zjara fil-KNPD fejn gew prezentati r-rapport ta' hidma ghas-sena 2013 mil ex-Chair Mr Joe Camilleri u ic-Chair Mr Oliver Scicluna.

Saret laqgha mas-Segretarju Parlamentari ghal-Kunsilli Lokali, l-Onorevoli Dr Stefan Buontempo fejn il-KNPD proponiet li jkun hemm ufficjal inkarigat min ilmenti li l-KNPD tircievi ta' kuljum rigward problemi ta accessibilita fil-lokalitajiet diversi.

Saret laqgha mal-Kap Ezekuttiv tal-FSWS, Mr Alfred Grixti, Chair Mr Joe Gerada, il-Kap Ezekuttiv ta' l-Agenzija Sapport Mr Mauro Farrugia, ic-Chair tal-KNPD u Ms Antoinette Powell fejn giet diskussa t-transizzjoni tas-servizzi mil-KNPD ghal-Agenzija Sapport.

Aktar tagħrif dwar il-ħidma tal-Kummissjoni Nazzjonali Persuni b'Diżabilita' tista' tinkiseb mill-websajt www.knpd.org jew mis-Segretarjat tal-KNPD f'St Venera.

Kummissjoni Nazzjonali Persuni b'Diżabilita'
Bugeia Institute
Triq Braille
St Venera
SVR 1619

Tel: 2278 8555
Fax: 2278 8490
SMS biss: 7978 8555
Email: helpdesk@knpd.org
Facebook: http://www.facebook.com/#!/knpd.malta
Twitter: https://twitter.com/#!/KNPDmalta